

Українська книжка для дітей і підлітків
у часі війни
як ресурс бібліотек закладів освіти
для формування емоційної стійкості
та патріотичних орієнтирів

НАТАЛЯ МАРЧЕНКО

КАНДИДАТ ІСТОРИЧНИХ НАУК, СТАРША НАУКОВА СПІВРОБІТНИЦЯ
ІНСТИТУТ БІОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НБУВ

УКРАЇНСЬКА БІОГРАФІСТИКА
BIOGRAPHISTICA UKRAINICA

ub.nbu.gov.ua
ISSN 2520-2855 (Print)
ISSN 2520-2863 (Online)
Ukrains'ka biographistika

ГОЛОВНА ПРО ЗБІРНИК АРХІВ ПОШУК РЕДКОЛЕТІЯ ДЛЯ АВТОРІВ КОНТАКТИ

Наукові періодичні видання Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (НБУВ):

Бібліотечний вісник	Бібліотеки національних академії наук	Наукові праці НБУВ	Рукописна та книжкова спадщина України
---------------------	---------------------------------------	--------------------	--

Національна академія наук України
Збірник наукових праць «Українська біографістика = Biographistica Ukrainica»

До 100-річчя Національної академії наук України та Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

РЕПОЗИТАРІЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ELECTRONIC VERNADSKYI NATIONAL LIBRARY OF UKRAINE REPOSITORY
eVerLib

НОВІ НАХОДЖЕННЯ ПОШУК СПІВРОБІТНИКИ ПРО РЕПОЗИТАРІЙ ПРО ВИДАВНИЧУ ДІЯЛЬНІСТЬ

А Б В Г Д Е Ж З І К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ю Я

Працює в НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

адреса сторінки: <http://ubis-nbu.gov.ua/everlib/person/440739>

МАРЧЕНКО Наталія Петрівна
старший науковий співробітник
Інститут біографічних досліджень Відділ теорії та методики біобіографії

Публікації в репозитарії НБУВ

Варіанти імені:
• Marchenko Natalia (eng)
• Marzenko Natalia (pol)
• Марченко Наталья Петровна (rus)
• Наталья Савчук – псевдонім

Наукові видання з

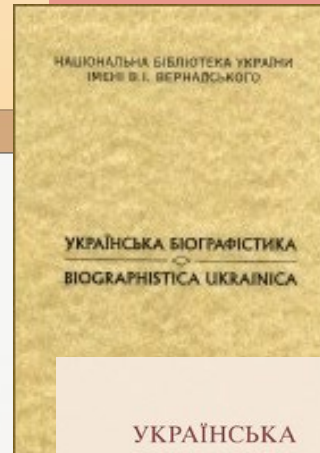
Наукові зацікавлення: Книга для дітей і юнацтва, зокрема біографіка для дітей (методологія, історія, комунікативні аспекти), біографія «дитячого» письменника як культурний феномен.

Контактна інформація: +38(044) 288-13-84

Дати життя: 01.01.1967, Вінницькі хутори Вінницького р-ну Вінницької обл., Україна

Персональні веб-ресурси

- Google Scholar
- ORCID
- BiographyBooks

УКРАЇНСЬКА БІОГРАФІКА ХХІ СТОЛІТТЯ МОЗАІКА КОНТЕКСТІВ І ФОРМ

ІСТОРИЧНА БІОГРАФІКА В УКРАЇНІ

Джерела української біографістики

КНИЖКОВІ ДЖЕРЕЛА УКРАЇНСЬКОЇ БІОГРАФІСТИКИ У ФОНДАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

Матеріали до біобіографії
(2004-2010)

Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ БІОГРАФІЧНИЙ АРХІВ

НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОЕКТ ІНСТИТУТУ БІОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

НАПРЯМИ РЕСУРСИ ПРОЕКТ

ФОМІН Олександр	ТУГАН- БАРАНОВСЬКИЙ	ЛЕПКІЙ Богдан	ПИЛЬЧИКОВ Микола	ФРАНКО Ольга
--------------------	------------------------	------------------	---------------------	-----------------

Сьогодні 15-05-2024
В цей день народилися:

[АГНІТ-СЛЕДЗЕВСЬКИЙ
Казимир Генріхович](#)
[АКИФ'ЄВ Сергій Іванович](#)

В цей день пішли:

[АГАФОНОВ Олександр Іванович](#)
[АЛЕКСЄЄВ Микола
Олександрович](#)

Пошук персоналії:

[розширений пошук:](#)
[А Б В Г Д Е Ж З І Й К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ю Я](#)

YouTube

Пошук

Головна YouTube Shorts Підписки Ви Історія

Увійдіть, щоб оцінювати відео, додавати коментарі й підписуватися на канали.

Biography. Біографіка. Біографістика
@biography_5055 · Підписалося 176 користувачів · 114 відео
Місцею створення каналу «Biography. Біографіка. Біографістика», започаткованого Інститутом...
[facebook.com/gmnpd/148534832185661/?mibextid=HbMCOg](#) і ще 3 посилання

Головна Відео YouTube Shorts Списки відтворення Спільнота

Біографічний календар - 2024 ▶ Відсвяткуйте все

Вікторія Іванченко та Кілія Жидовська	Олександр Борн	Кілія Мисосичак	Сергій Писаров	Галина Карпінчук	Наталія Марченко
Biography. Біографіка. Біогра...	Biography. Біографіка. Біогра...	Biography. Біографіка. Біогра...	Biography. Біографіка. Біогра...	Biography. Біографіка. Біогра...	Biography. Біографіка. Біогра...
24 вересня · 8 днів тому	15 вересня · 9 днів тому	26 вересня · 13 днів тому	41 вересня · 9 днів тому	14 вересня · 11 днів тому	22 вересня · 11 днів тому

Центр дослідження книги та читання НБУ для дітей

Електронна бібліотека методико-бібліографічних матеріалів

ПОШУК ПРО ПРОЕКТ

Справжній будівничий національної ідеї

Дудчак, Т., Боднарюк, М.

Петро Кралюк – філософ, письменник, публіцист

Мартинюк, З. Б.

Незгасимий вогонь життя: до 125-річчя від дня народження В. Л. Поліщука

Мартинюк, З. Б.

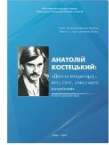
Людина героїзму й мистецтва : до 70-річчя з дня загибелі Ніла Хасевича

Мартинюк, З. Б.

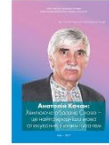
Співець козацької слави

Мартинюк, З. Б.

Анатолій Костецький: «Дитяча література... весь сенс, зміст мого існування»

Тімочка, Оксана Миколаївна

Анатолій Качан: Хвилююче образне Слово — це найприродніша мова спілкування з юним читачем

Загайна, Надія Василівна

Юрій ЯРМИШ: «Вивчайте скарби рідного фольклору, і фантазія ваша заграє, народить нові казкові образи»

Тімочка, Оксана Миколаївна

Наталя Забіла: "З дитьми треба розмовляти так, щоб їм було і цікаво, і зрозуміло"

Загайна, Надія Василівна, Тімочка Оксана Миколаївна

Анатолій Качан "Я ще не випишався як поет незабутніх дитячих вражень"

Загайна, Надія Василівна

Володимир Григорович Рутківський "Яке то неймовірно щастя - бути просто людиною!"

Гахаман, Наталія Олександрівна, Марченко, Наталія Петрівна

Всеволод Нестайко: "Я все життя писав саме для дітей - писав з любов'ю, болюб і тривогою"

Гахаман, Наталія Олександрівна

Навігація

» [Ключові новини](#)

» [Книги, рецензії та критика](#) (173)

» [Слухай і читай: аудіобібліотека](#) (151)

» [Навіколо книг та читання](#) (65)

» [Ключові розмови](#) (4)

» [Запитай у письменника](#) (16)

» [Письменник радить прочитати](#) (16)

» [Знакові книжки](#) (17)

» [Книжка з історією](#) (11)

» [Ювілеї](#) (30)

» [Огляди та опитування](#) (77)

» [Письменник про читача](#) (17)

» [Письменник про письменника](#) (24)

» [Письменицький доробок](#) (24)

» [Наукові дослідження](#) (99)

» [З огляду викладача](#) (36)

» [Про проект](#)

» [Пошук](#)

Книог

Ювілеї

[Вхід на сайт](#)
[Регістрація](#)

«Лунке чарівне слово»: огляд творчого доробку, адресованого дітям (із нагоди 85-річчя від дня народження Григорія Фальковича) Частина II.

30 червня 2025, 14:09 Автор: Наталя Марченко

«Фалькович» – унікал. Він глибоко закорінений в традицію, може, навіть доволі консервативний автор. І водночас – це один із найсильніших новаторських голосів, голосів викличних, байдужих до комерційного погляду на дитячу літературу. Людина пише, що хоче, і вільна у своїй творчості. І нам щастить, бо маємо тут справжнє вау».

Блог «Казкарка».

Подальшу розмову про збірки віршів для дітей Григорія Фальковича варто розпочати зі спогадів поета про дитинство, що припало на жакні часи Другої світової. Адже йому випала страдницька доля «дитини війни», що вже дорослим — татом і дідусем — знову 2014 р., коли москвіти підступно напали на Україну, опинилася в горнилі війни. Відтепер вибухово життєдайна поезія Григорія Аврамовича має присмак болю та надії, сердечного жалю та віри.

«Дитинство моє припало на роки страшної війни та на суворий повоєнний час. Ту війну називають Другою світовою... Для мене війна розпочалася 22 червня 1941 року. Якби цього не сталося, то рівно через три дні мої батьки, всі їхні друзі, знайомі та родичі урочисто і радісно відсвяткували б мій день народження — 25 червня мені виповнився б цілий рік! Хлопчиком я вважав, що фашисти навмисне розв'язали війну, аби зіпсувати наше родинне свято. Ясна річ, що ніякого святкування не було: чоловіки пішли на фронт, а більшість жінок з дітьми вийшли з Києва — подалі від смертельної небезпеки. Я і моя матінка опинилися у далекому Оренбурзькому краї, аж на Уралі. В ешелоні, яким ми добиралися до нашої кінцевої станції Платовка, були, переважно, родини офіцерів Київського військового округу (КВО). Батько заборонив мамі боати із собою зайві речі — лише

<https://chl.kiev.ua/key>

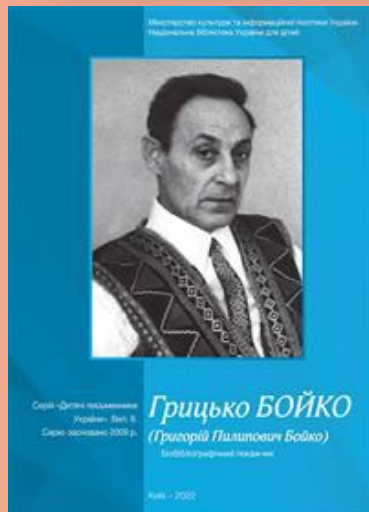
<https://chl.kiev.ua/mbm/Book/Index>

Наталя Марченко / Наталя Савчук

Проект «Історія через книги: розвиток емоційного інтелекту й критичного мислення через читання»:

https://www.youtube.com/playlist?list=PLUBweenO0la_Ek7kgYzJ32I1KkczdnyqQ

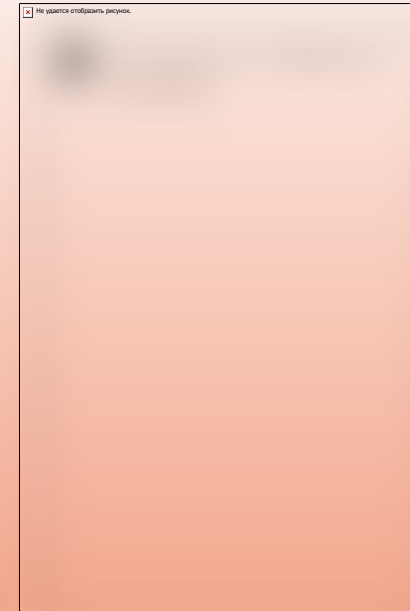
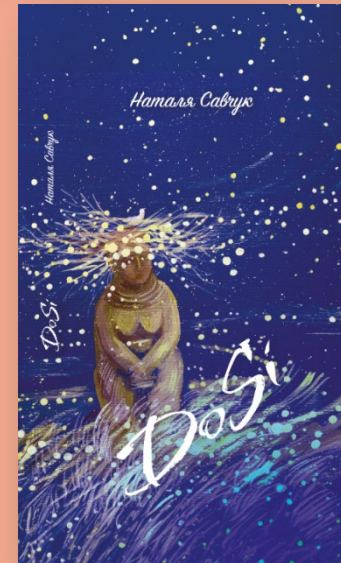
<https://padlet.com/lionenkomariia/1-r2i4fzu7qqzh9d02>

*Колюмісць
Тамара Опанасівна*

Бібліотечно-педагогічний посібник

Київ 2020

Українська книжка для дітей і підлітків як ресурс бібліотек

Роль бібліотек за IFLA Global Vision

Рівень грамотності

Читацька Інформаційна Цифрова Фінансова
Критичне мислення

Якість освіти

Процес Сукупність знань
Розвиток особистості Передача досвіду

Навички читання

Увага до громадського життя

Зміст матеріалів (фонд) має бути

різноманітним

локально релевантним

мультикультурним

інклюзивним

**Щодо читачів-дітей усі бібліотеки мають спільну мету –
підтримувати просвітництво, освіту та читання**

Українська книжка для дітей і підлітків у часі війни (2014 – 2025 рр.)

Видання

від 0 до 18 років

українською та
іншими мовами

в Україні та світі

У час війни Росії в Україні 2014 – 2015 рр.

Фіксує досвід усіх груп населення

Свідчить про події в Україні світові

Опрацьовує травматичний досвід (зокрема
й попередніх поколінь)

Творює оповідні (зокрема візуальні)
стратегії, відповідні запитам нових поколінь

Утверджує нові ціннісні орієнтири, знання,
моделі поведінки тощо

Двоадресність

Орієнтована на вік читача
«М'яка» соціальна
технологія

Відгукується на унікальні
запити читача
Є частиною державної
стратегії та політики

Формування емоційної стійкості та патріотичних орієнтирів

Читання - життєвий досвід. Він має бути позитивним, доступним, корисним

Формат безпечного читання:
не втрати, а можливості й сили

Наголос на стійкості, мріях,
ресурснісних станах і діях

Добровільне рівноцінне спілкування

Можливість «прожити» досвід без травматизації

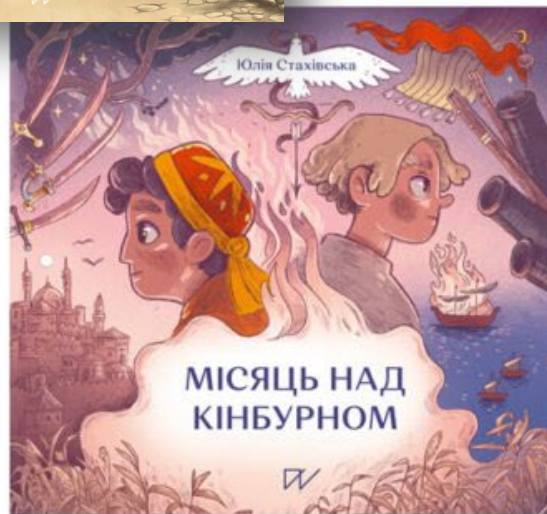
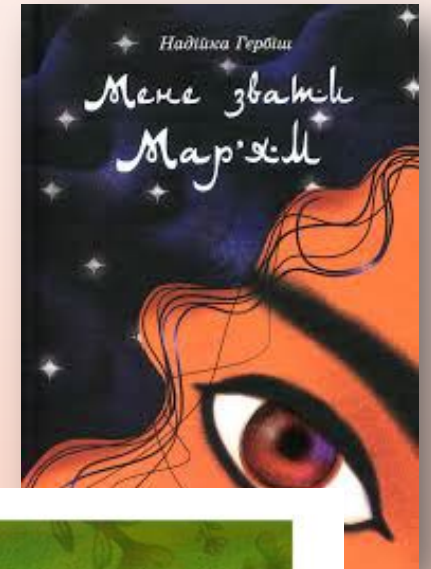
Цікаве та пізнавальне читання:
підстави для гордості за свою культуру та історію

Наголос на цінності, норми та ідеали,
що формують любов до Батьківщини

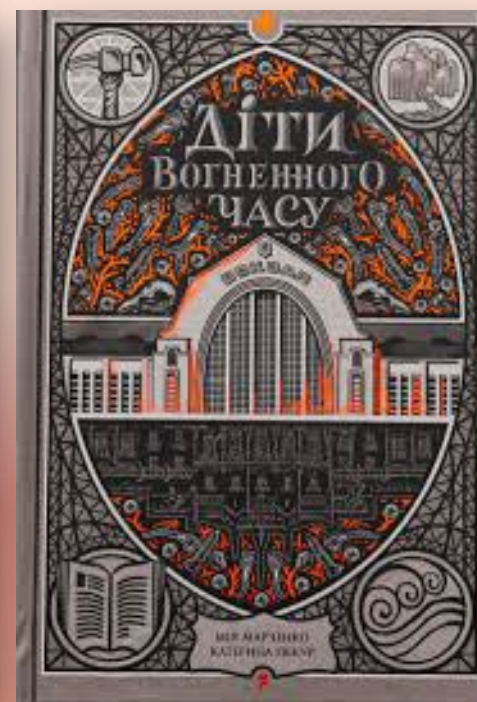
Зразки готовності діяти в інтересах Батьківщини, поваги
до державних символів, традицій, народу та його героїв

Спільні цінності:
демократія, свобода, справедливість.

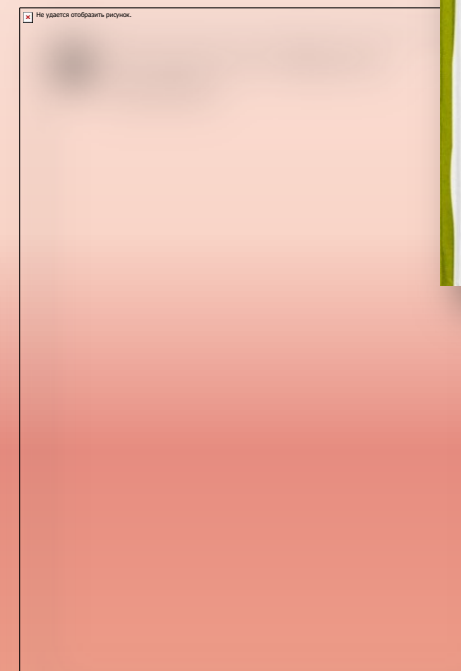
Втрата Дому. Це було не з нами...

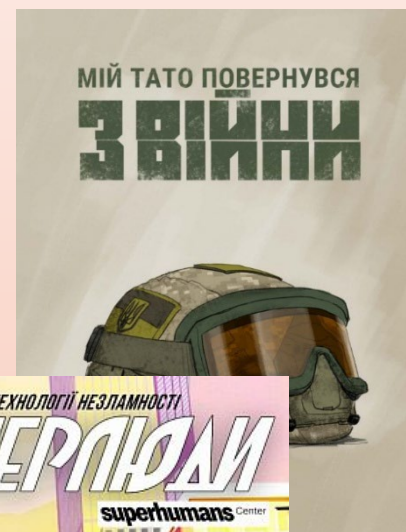
Настання «іншого» життя. Наш життєвий простір

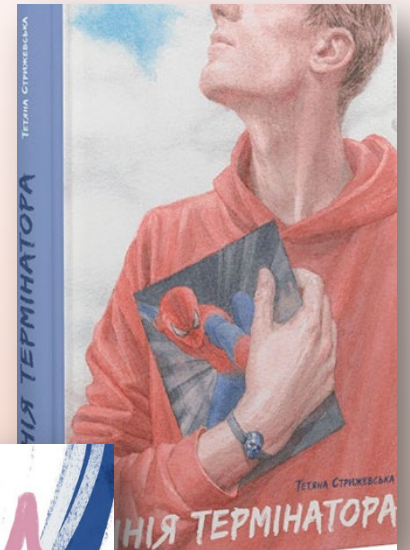
Дім Укриття... Історія життя...

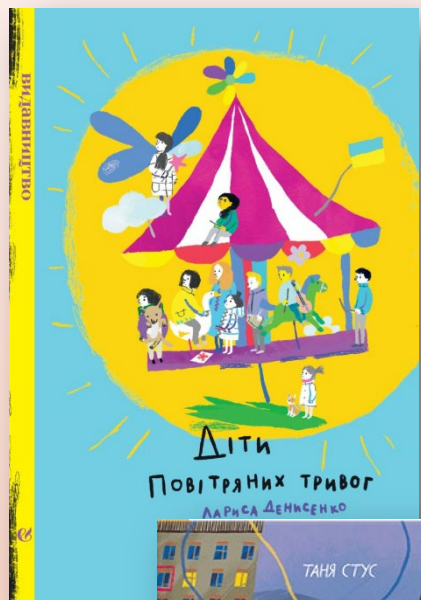
Родина як «інакша»: тато на війні, повернення/травма, смерть

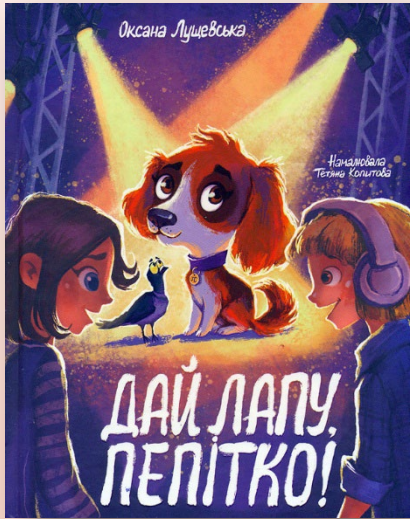
Межа. Шлях. Вибір

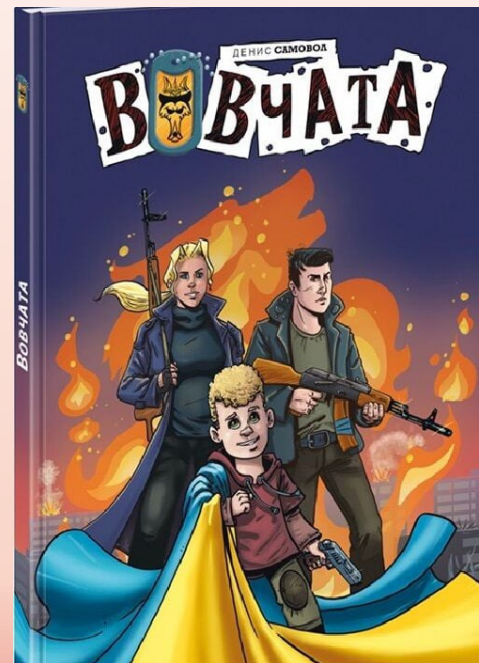
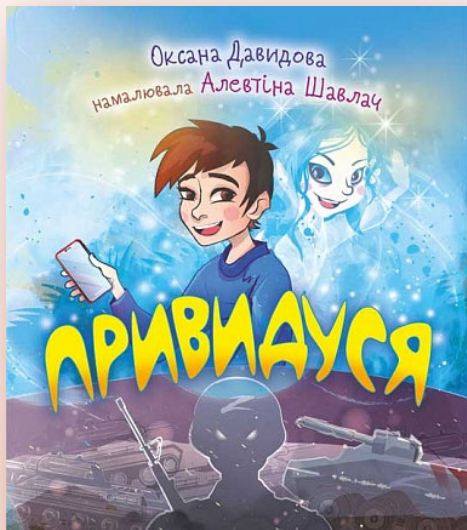
Таке різне «інше» життя...

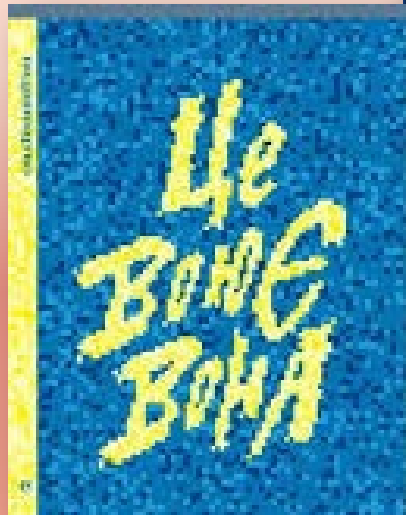
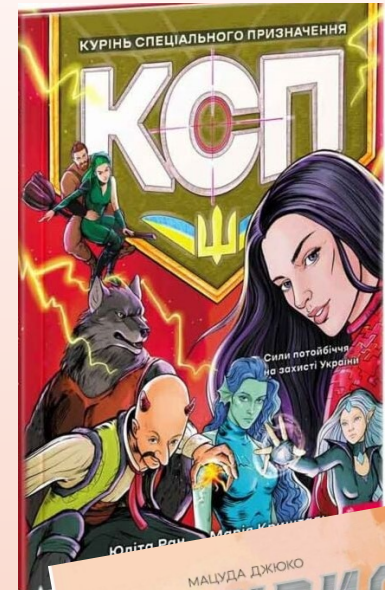
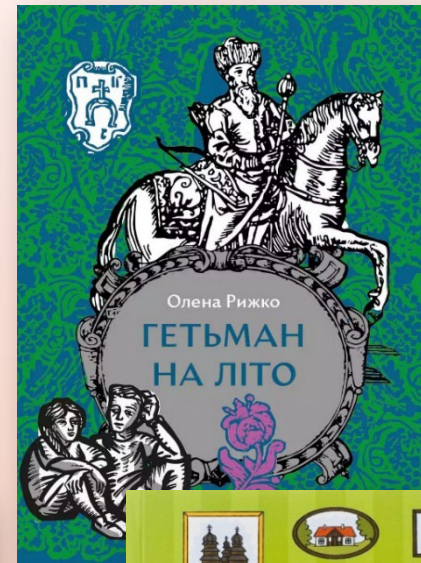
За кордоном

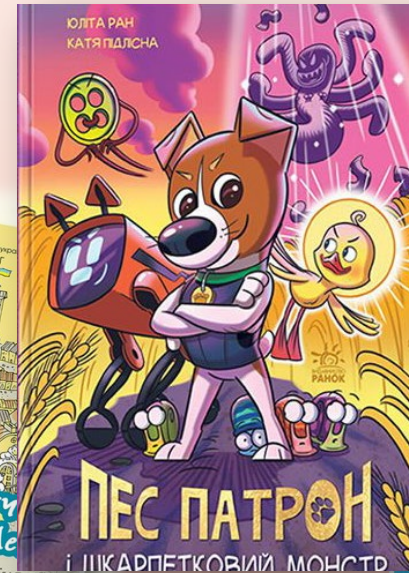
За «межею». Хто я? Хто «мої»?

Час Героїв

Людяність – сила: позитивний досвід тварин

Український світ – надійне підґрунтя перемоги

